

AZ ÉRDI FUNDOKLIA-VÖLGY TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLET TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVE (2020-2030)

I. Természetvédelmi gyakorlati célkitűzések

1. Meg kell őrizni a veszélyeztetett szarmata mészkő sziklagyepek és sztyeprétek természetközeli állapotú növénytársulásait és a terület kiemelkedően magas biológiai sokféleségét.
2. Biztosítani kell a védett és fokozottan védett növény- és állatfajok és élőhelyeik hosszú távú fennmaradását.
3. A leromlott élőhelyeken elő kell segíteni az őshonos növényzet regenerálódását.
4. A tájidegen fafajú erdő jellegű fásítások átalakításával elő kell segíteni a termőhelynek megfelelő természetközeli xerotherm erdő- illetve sztyeptársulások kialakulását.
5. Meg kell őrizni a jellegzetes földtani képződményeket és a természetes és mesterséges felszínformákat, meg kell akadályozni a talajdegradációs folyamatokat.
6. Biztosítani kell az urbanizációs hatásokkal érintett területen a tájképi értékek fennmaradását.
7. Elő kell segíteni a terület értékeinek további kutatását és a bemutatását.

II. Természetvédelmi stratégiák

1. A területen érvényesülő, a természeti értéket veszélyeztető tényezők, illetve káros hatásaik csökkentése, illetve megszüntetése (illegális szemétkerítések összegyűjtése és elszállítása; illegális kerítések elbontása).
2. A sziklagyepek és sztyeprétek zavartalanságának biztosítása, beavatkozás mellőzése.
3. A spontán cserjésedő területeken a szukcessziós folyamatok irányítása a cserjék – értékesebb élőhelyek rovására történő – terjeszkedésének megakadályozása érdekében.
4. A völgytalpi erdőmaradvány zavartalanságának biztosítása.
5. Az inváziós fajok (pl. bálványfa, akác, zöld juhar, aranyvessző) visszaszorítása, további térnyerésük megakadályozása.
6. A terület- és földhasználatnak a természetvédelem érdekeinek megfelelően történő szabályozása, a beépítés megelőzése, ill. megszüntetése.
7. A látogatás, valamint az oktatási és kutatási tevékenységek alárendelése a természetvédelem céljainak.

III. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

1. A természetvédelmi kezelési tervben nem részletezett, vagy nem szabályozott kezelési előírásokat a területen az illetékes elsőfokú természetvédelmi hatóság (a továbbiakban:

III/1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

1. A jelenleg magántulajdonban levő gyepek tulajdoni viszonyait tisztázni kell, törekedni kell arra, hogy a védett gyepek visszakerüljenek önkormányzati, vagy állami tulajdonba.
2. A platón a fajgazdag, természetközeli szerkezetű gyepterületeken az őshonos fák és cserjék terjedését – azok kivágásával – meg kell akadályozni abban az esetben, ha értékes gerinctelenek nem fordulnak elő a cserjésben.
3. A meglévő és megjelenő inváziós fásszárúakat (bálványfa, akác, zöld juhar) maghozó állapotuk előtt, mechanikai és kémiai módszerek alkalmazásával, el kell távolítani a gyepterületekről.

4. Az agresszívan terjedő, gyomjellegű lágyszárú fajok által borított növényzeti foltokat évente legalább egyszer, termésérlelés előtt a foltok eltűnéséig kaszálni, vagy szárazúzózni kell. A levágott növényi anyagot haladéktalanul el kell távolítani a területről.
5. A terület délkeleti részén lévő cserjésben (hrsz. 4074) a fajgazdag gyepterületeket növelni kell az őshonos fásszárú növényzet fellazításával, ritkításával.
6. A terület délnyugati részén (hrsz. 4072/2) ültetett tájidegen feketefenyvest (42/A erdőrészlet) át kell alakítani természetes, a termőhelynek megfelelő fajösszetételű erdővé. A jelenleg is meglévő gyepfoltokat erdőtervben le kell választani és gyepként megőrizni. A terület környezetében megjelenő fenyő magoncokat mechanikus módszerekkel el kell távolítani rendszeres évi fenntartó kezelés keretében.
7. A sekély termőrétegű, erózióknak kitett gyepterületek legeltetése tilos.
8. A területen tüzet gyújtani tilos.

III/2. Fajok védelme

1. A terület természetvédelmi kezelésekor figyelembe kell venni az ott élő fajok eltérő természetes életciklusait (költés, termésérlelés).
2. A terület déli részén található egykori gyurgyalagtelep élőhelyét új fészkelési felület kialakításával helyre kell állítani (löszfal ismételt lekaparása és költőüreg kezdemények kialakítása a tél végi időszakban). A fal előtti területen a növényzet felnövekedését meg kell akadályozni.
3. A platón, az ösvény mellett a fokozottan védett magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*) állományokat kerítéssel kell védeni a taposástól. Az állományokat azok a gyalogosok károsítják, akik nem a tanösvényen érkeznek a területre, hanem a Vereckei utca felől átvágnak a platón. Az illegális átjárást hatósági tábla elhelyezésével kell tiltani és a kijelölt ösvény nyomvonalára terelni kerítés kialakításával.

III/3. Táj- és kultúrtörténeti értékek védelme

1. A terület határán kizárólag a tájba illő kerítés építhető (különösen: hrsz. 4066).
2. A védett terület nyugati és északkeleti szélén őshonos cserjékből és fák-ból álló sávot kell kialakítani.
3. A területen a hulladék-elhelyezés tilos, az illegális hulladéklerakókat fel kell számolni.
4. Hosszabb távon az M7-től északra eső terület turisztikai fejlesztése is szükséges a természeti és kultúrtörténeti értékek együttes bemutatása céljából. A terület részletes régészeti feltárását követően kell erről dönteni.

III/4. Látogatás

1. A terület oktatási vagy kutatási célból, gyalogosan szabadon látogatható. A látogatás során csak a meglévő utakon lehet közlekedni.

2. A területre gépjárművel csak veszély- és kárelhárítás érdekében, valamint a természetvédelmi kezeléssel összefüggő munkálatok érdekében lehet behajtani. Ezen túlmenően a védett területre gépkocsival, motorkerékpárral, quaddal behajtani tilos. A földutakra a gépjárművel és motorkerékpárral történő bejutást (esetenként nyitható) akadályok kiépítésével meg kell gátolni.
3. A tulajdonosok számára a jogszerűen végzett tevékenységek elvégzése céljából a belépést biztosítani kell.
4. A területen a lovaglás tilos.

III/5. Oktatás és bemutatás

1. A terület természeti értékeinek bemutatása céljából a jelenlegi tanösvényt fenn kell tartani és hosszú távon bővíteni kell a völgy nyugati részének az irányába.
2. A fejlesztések javasolt sorrendje: 1. pihenőhelyek kialakítása a tanösvény két végén, 2. kisebb parkoló kiépítése a Hargitai és a Vereckei utca sarkán lévő telek külső szélén,
3. tíz éven belül a tanösvény kibővítése a völgy nyugati oldalára átvezető szakaszokkal.

III/6. Kutatás, vizsgálatok

1. A területen csak a természetvédelmi célkitűzések elérését elősegítő kutatások végezhetők.
2. A természetvédelmi kezelés hatékonyságának ellenőrzésére a védett, továbbá gyomjellegű fajok állományméretét monitorozni kell.
3. Az állatvilág teljesebb megismerése céljából a gerinctelen fajok feltárását folytatni kell.

III/7. Terület- és földhasználat

1. A területen tilos a mezőgazdasági művelés, a vadgazdálkodás (beleértve a vadászati létesítmények elhelyezését), valamint az ipari és bányászati tevékenység. Csak természetvédelmi célú kezelés, és természetvédelmi érdekből történő beavatkozás lehetséges.
2. Épület, vonalas infrastruktúra, illetve közmű elem létesítése a területen nem engedélyezhető. Látogatást szolgáló építmények a terület szélén (hrs. 4074) hatósági engedéllyel építhetők.
3. Burkolt és burkolatlan utak létesítése, valamint új utak kijelölése tilos a területen, kivéve burkolatlan új kerékpárút kijelölését szabályozási terven rögzített nyomvonalon.

III/8. Természetvédelmi infrastruktúra

1. A természetvédelmi infrastruktúra fejlesztése csak természetes anyagok felhasználásával történhet, elemeit a tájba kell illeszteni.
2. A hatóságnak biztosítani kell a terület megfelelő szintű őrzését.
3. A hatóságnak biztosítani kell a vagyonkezelésében lévő természetvédelmi célú kerítéseknek, sorompóknak, hatósági és információs tábláknak a folyamatos ellenőrzését, karbantartását.